

PETIȚIA CĂTRE MAJESTATEA SA REGELE

Publicăm aci petițiunea către M. S. Regele, care a fost aceluia în întrunirea de ieri și care va fi înmănată Majestății Sale după ce va fi iscălită în toată țara.

Sire,

Biserica Română, cea mai veche și mai puternică temelie a Statului, aceea în care s'a adăpostit și păstrat veacuri d'a rîndul conștiința națională, a fost în lunile din urmă lovită într'un chip atât de dureros, în cât vor trebui să treacă multe zeci de ani până ce să-și poată recăpăta fala și cinstea ce i se cuvine.

Capul Bisericii Române, Mitropolitul Primat al Țerei, a fost scos cu silnicie din scaunul unde îl pusese voința Țerei și a Majestății Voastre. Cu amenințări, momeli și stîrnire de patimi, făptuitorii au isbit să înduplece Sinodul ca să acopere cu o închipuire de judecată, ceea ce în realitate a fost o adevărată sugrumare.

În țara noastră, ferită până acum de frămîntările religioase, s'a iscodit o cestiune religioasă și s'a creat ast-fel un nou isvor de vrajbă între cetățeni.

Prestigiul celor mai înalte autorități ale Bisericii, s'a întunecat în ochii drept-credincioșilor, și cu scăderea lui s'au zdruncinat însăși sentimentele religioase ale poporului, care cu greu poate să deosebească între sfințenia și măreția Bisericii și netrebnicia slujitorilor ei cei mai sus puși.

În durerea noastră obștească, în turburarea conștiințelor drept-credincioșilor cari se ved îngustați din cea d'întăia dintre libertăți, aceea d'a putea să închine Ziditorului în liniște rușele lor creștinești, în revolta sufletească în contra nedreptății, ne întorcem, Sire, glasurile către Majestatea Voastră, sub a căruia glorioasă Domnie, Biserica națională mersese într'o continuă propășire.

La Majestatea Voastră, sub domnia căruia s'a recunoscut autocefalia Bisericii Române, s'a așezat Sântul Sinod pe baze canonice, s'a îmbunătățit soarta slujitorilor Bisericii și s'au reînălțat falnice monumentele pe cari le am primit moștenire de la evlavioșii noștri strămoși, se îndreptează plîngerile noastre și ale Țerei.

Sire,

Priveliștea la care Țara a asistat cu o adîncă mirare și o nețîrmurită jale, este ne mai pomenită și în istoria noastră, și în aceea a Bisericilor surori.

În trei zile Mitropolitul Primat al Țerei, a fost acuzat, citat, judecat, osîndit, ridicat din scaunul lui și surghiunit într'o mîonăstire. Așa de repede s'au petrecut lucrurile, în cât noi toți supușii M.-Voastre nu am putut să ne dăm seama despre învinuirile ce se aduceau Mitropolitului Primat de cât după ce poreclita hotărîre fusese deja adusă la îndeplinire.

Atunci am văzut cu groază pentru ziua de azi și cu temere pentru ziua de mâine, că Capul Bisericii fusese osîndit pentru lucruri pe cari unul dintre cei cari au iscălit sentința le-a botezat nimicuri, că pentru manțiile și mitrele unor arhieriei se sguduise în țara aceasta cel mai puternic al ei așezămînt.

Cu aceeași groază am mai văzut că de și Mitropolitul Țerei fusese osîndit și pentru vine pe cari le pedepsește condica penală, hotărîrea nu cuprindea nici o probă, nici o ascultare de martori, nu avea nici măcar acea spuză de dovedire pe care sentințele cele mai nedrepte, din cartea istoriei, tot au ținut să le îngâne.

Și când mirarea, nedumirirea și jalea cuprinsese întreaga națiune, am văzut căutându-se dovezile după osîndire, adică atunci când învinuitul nu se mai putea apăra, și am mai văzut și ceea-ce nu s'a mai văzut: Gu-

vernul, el, care ar trebui să fie streajă și garanție a libertăților și drepturilor noastre, producînd prin uneltele sale plastografii ca să încarce pe nedrept pe un osîndit și executat.

Nu este de mirare, Sire, dacă în mijlocul acestor ne mai audite și ne mai pomenite fără de legi, neliniștea noastră a mers tot crescînd, și ne am hotărît, după mai multă vreme de așteptare în care nădăjduiam că făptuitorii vor îndrepta singuri cele ce făptuise, să ne adresăm M.-Voastre.

Sire,

Hotărîrea Sinodului nici nu putea fi executată de guvern și nici până astă-zi, nu a fost legal și constituțional executată.

Hotărîrea Sinodului, Sire, nu putea fi executată de către autoritățile Statului, fiind-că ea s'a dat cu nerespectarea acelor principii pe cari legile Țerei și canoanele la cari trimite art. 12 din legea sinodală le-au privit și le privesc drept garanție de bună și nepărtinătoare judecată, și fără de respectarea căroră hotărîrile Sinodului, ca ale orî-cărora alte autorități duhovnicești sau pămîntești, sunt simple abuzuri de putere, iar nu hotărîri.

Cei cari au acuzat pe Mitropolitul Primat au luat parte și ca judecători la judecată. Așa s'au nesocotit principiile cari stau la baza orî-cărei societăți omenești și cari nu îngăduesc ca acelaș să fie și parte și judecător, și s'au violat și regulile netăgăduite ale canoanelor cari spun: «*episcopul să nu judece judecata sa*» și «*aceiași să nu fie și părăș și judecători.*»

Chemat pentru întăia oră dinaintea Sinodului la 17 Maiu, I. P. S. Sa a fost chemat pentru a doua oară la 18 Maiu și pentru a treia tot la 18 Maiu, adică în curs de 48 de ceasuri a fost chemat de trei ori și în temeiul acestor chemări judecat în lipsă. Cu această volnicie nu numai că s'au îngrozit mințile și inimile orî-cărui creștin în care n'a apus încă simțul dreptății, dar s'au nesocotit dispozițiile hotărîte și limpedi ale legei sinodale, care în art. 16 spune că episcopii nu pot fi judecați în lipsă până ce nu li se vor face chemările prevădute de canonul 74 apostolic, canon care prevede să se facă trei chemări și pe care îl complineste canonul 27 al Sinodului din Cartagena, în care se spune lămurit că trebuie să treacă măcar o lună între întăia și a doua chemare. Nici măcar să fie vremelnicește oprit de la Sânta grijanie episcopul dat în judecată, nu îngăduie acest canon, dacă nu a trecut o lună de zile de la întăia chemare.

Dacă n'ar fi de cât atât, și ar fi destul ca orî-cine să vada că așa zisa sentință a Sîntului Sinod nu este o sentință, că dată fără îndeplinirea celei d'ântăii dintre garanții, aceea d'a fi chemat din vreme și în regulă ca să poată omul să întâmpine, cum zic canoanele, ea nu putea și nu poate să fie executată de autoritățile Statului, fără a se face și dînsul părtaş la o fără de lege.

Nenumărate sunt întocmirile canoanelor cari iarăși au fost violate.

Vom mai da încă o pildă.

Legea sinodală ca și canoanele cer ca la judecata episcopului să ia parte cel puțin 12 arhieriei. La așa zisa judecată a Mitropolitului Primat n'au fost 12 arhieriei, căci cei trei acuzatori nu se pot număra printre cei cari aveau dreptul să judece.

Dar nu numai atât. Dintre cei cari au dat osînda, unul și-a retras semnătura mărturisind că i se făcuse siluire, ear semnătura pe care a pus-o un altul care nu fusese de față la judecată, poate să fie o pată mai mult pe această judecată, dar nu o iscălitură de judecător.

Sire,

Legea noastră sinodală însuflețită de ideea dreptății care este și cea mai frumoasă podoabă a creștinului, nu a voit să lase pe episcop la judecata semenilor lui în ce privește vinele de drept comun. S'a temut de

patime și de ure, s'a temut și de nedestoinicie, și a trimis pe înalții prelați dinaintea celor mai înalte instanțe judecătorești din țară, dinaintea Curței de Casație. Așa glăsuște articolul 16 din legea sinodală.

Neapărat, Sire, că și Sântul Sinod este indrituit ca la rândul lui să dea pedepse disciplinare episcopului vinovat pentru vine de drept comun, care i-ar fi scădut demnitatea și prestigiul, dar ceea ce nu poate Sântul Sinod fără a turbura ordinea în Stat și a încălca peste căderile altora, este să osândească el pe un Episcop pentru vine de drept comun, înainte ca Curtea de Casație să fi cercetat și constatat acele vine.

Și acest înalt principiu de Stat, pus în legea Sinodală, în acea lege de la care Sântul Sinod își trage ființa lui legală, și în afară de dispozițiile căreia el nu are și nu poate avea nici o atribuție judiciară, a fost nesocotit. Lăcomia pătimasă d'a înegri pe Capul Bisericeii, a făcut ca așa zisa hotărâre a autorității spirituale să se sprijinească pe patru învinuiri de drept comun, din cari nu lipsește nici cea mai odioasă: relații cu un asasin.

Este vădit, Sire, că Statul nu poate executa o ast-fel de hotărâre, că el nu poate pune forța publică la porunca unei hotărâri care îi nesocotește legile lui fundamentale și care calcă peste atribuțiile unui alt înalt așezământ al Statului.

Sire,

Data fără cădere și cu călcarea tuturor rânduelilor canonice și civile, așa d'isa sentința a S-tului Sinod nici nu a fost legal și constituțional adusă la îndeplinire.

Constituția Țărei, Sire, nu cunoaște altă putere executivă în Stat de cât pe Majestatea Voastră. După articolul 35 Majestății Voastre este încredințată puterea executivă, singur M. V. puteți dispune de forța publică, singur o puteți pune în mișcare. Miniștrii nu sunt de cât consilierii răspunzători ai M. V. ei însă nu sunt și nu pot fi stăpâni pe puterea executivă. Chiar sentințele curților și tribunalelor cari se execută fără o intervenire specială a M. V. totuși nu se execută de cât în numele M. V.

Sentința Sinodului, Sire, nu putea fi adusă la îndeplinire de către puterea Statului de cât printr'un decret al M. V. Printr'un decret al M. V. fusese așezat în scaun Mitropolitul Țărei, printr'un decret al M. V. putea numai Mitropolitul Primat să fie scos din scaun. Neapărat că un asemenea decret se putea întemeia pe sentința Sinodului, dar numai dacă acea sentință cercetată de către M. V. Capul puterii executive, se găsea că fusese dată cu toate formele legale, cu toate garanțiile de dreaptă judecată, prevăzute de legi și canoane și cari îi dau caracterul unei adevărate judecăți, iar nu a unui simplu act de violență. Sântul Sinod neavând prin nici o lege forța publică la dispoziția sa și trebuind să ceară ajutorul puterii seculare, este evident că aceasta este în dreptul ei să cumpănească și să vadă dacă există sau nu o sentință dată în limitele și în competența legilor țării și ale canoanelor la cari trimet legile țării.

S'a încercat, Sire, să se pretindă că grație articolului 15 din legea sinodală, sentințele Sântului Sinod se pot executa d'a dreptul de către Sântul Sinod.

Da, există acest articol, dar altul este înțelesul lui. Când legea vorbește de sentințe cari se execută d'a dreptul de către Sântul Sinod, ea nu poate să se gândească de cât la acele cari se pot executa d'a dreptul de către Sântul Sinod, cum ar fi o oprire de la slujbă sau de la sânta grijanie.

Din potrivă legea sinodală, destul de lămurit spune, într'o altă parte a aceluiaș articol, că nu se execută aceste sentințe de cât «pe câtă vreme pedepsele cuprinse într'ensele vor fi disciplinare și de un ordin curat religios».

Sentința Sântului Sinod care s'a adus la îndeplinire nu este de un ordin curat religios. Ea pronunță «depărtarea Mitropolitului din scaunul de Mitropolit», și demnitatea de Mitropolit nu este o însușire curat religioasă, ci o demnitate cu un caracter mixt, religios și politic. Istoria Apusului stă martoră a luptelor uriașe și îndelungi dintre Stat și Biserică tocmai din pricina caracterului mixt al episcopatului și pentru hotărnicirea căderilor fie-căruia.

În Biserica Răsăritului cestiunea este și mai limpede. Nici o dată în imperiul de răsărit, și nici în biserica română nu s'a recunoscut autorităților eclesiastice singure, dreptul d'a scoate din scaun pe mitropoliți și episcopi. Cu atât mai mult cu cât ele singure nici nu-î pot sui pe acele scaune.

Majestatea Voastră cunoaște judecățile sinodale în contra Sînților Atanasie și Ion Gură de Aur, și știe cum numai grație intervenirii Impăratului, acele judecăți nedrepte, pătimase și tâlhărești, au fost desființate și Biserica creștină scăpata de tina d'a fi lovit pe doi din cei mai mari și mai sfinți ai ei dascăli.

În Biserica Română drepturile Statului au fost și mai puternice. Cantemir Vodă ne spune că în Biserica Română Domnul singur, adică Statul de pe atunci, numește și depune pe episcopi, el singur îi judecă și îi osândește.

Nici o dată Statul în Biserica de Răsărit n'a abdicat la dreptul și datoria lui d'a nu îngădui fărădelegile, și nici o dată nu s'a înjosit la rolul de simplu gendarm al orî-cărei decizie sinodale, orî-cât ar fi d'insa rodul violării legilor, nerespectării Canoanelor și al încălcării de atribuțiuni.

Așa până la un loc a înțeles și guvernul dreptul și datoria sa. Intr'adevăr Ministrul Cultelor a făcut un referat prin care a afirmat că sentința a fost dată în condițiile legii și că ast-fel puterea Statului o poate executa, însă în loc de a adresa acel referat Capului Statului, l'a adresat Consiliului de miniștri.

Ast-fel Sire, s'a creat în Statul nostru o autoritate neconstituțională, căci numai în absența Majestății Voastre constituția delegă consiliului de miniștri puterea executivă, și încă sub rezerva unei ulterioare aprobări.

Această încălcare și turburare a drepturilor respective ale Coroanei și ale miniștrilor, este, Sire, în mijlocul atâtor greșeli și fără de legi, cea mai de căpetenie, fiind că sdruncină însăși Pactul nostru fundamental.

Lucrul este cu atât mai uimitor cu cât pentru suspendarea I. P. S. S. se urmase după adevărata orânduială constituțională și nu se făcuse de cât în temeiul unui decret al Majestății Voastre.

Acest decret a mers chiar cu afirmarea prerogativelor puterii executive până la ultimele ei limite, căci tot actul puterii executive a suspendat pe I. P. S. S. nu numai din mitropolie dar și din arhierie.

Și când a fost vorba de un ce mult mai grav, de desființarea votului Parlamentului care alesese pe I. P. S. S. și a decretului Majestății Voastre care îl numise, atunci s'a substituit Consiliul de miniștri Capului Statului, și s'au împușinat cu una prerogativele Majestății Voastre.

În zadar, Sire, s'a căutat să se ocolească această călcare a legii fundamentale, sub pretextul că fiind vorba de o pierdere a calității spirituale a I. P. S. S. printr'o sentință eclesiastică, demnitatea de Mitropolit este implicit perdată.

Lucrurile nu s'au petrecut așa. Sinodul nu a osândit pe I. P. S. S. să-și peardă numai calitatea sa de arhierie, ci categoric l'a osândit și la isgonirea din scaunul de Mitropolit.

A recunoaște acest drept Sinodului ar fi a răsturna ordinea în Stat. Ceea ce s'a făcut de către autoritățile Statului, el nu mai poate desface.

Sire,

Nu este cu puțință ca Biserica Română să rămâe în starea în care se află, cu autoritatea păstorilor ei veștejită, și cu capul ei, victimă a unui act de ură și de siluire, nici măcar acoperit de o fățarnică respectare a formelor.

Cu inimile cernite rugăm pe Majestatea Voastră să facă dreptate.

Fără dreptate, Sire, nu se pot împăca cugetele noastre, și nu se poate readuce printre noi pacea și liniștea. Din potrivă, dacă această nedreptate se va urma până în capăt, este de temut ca conștiințele asupra cărora nimeni nu este stăpîn, să ajungă într'o ast-fel de turburare, în cât viața noastră creștinească să se împartă în schisme necunoscute până acum la noi, și cari nu pot de cât să micșoreze vaza Bisericeii Ortodoxe Române și să o pună în neputința de a-și îndeplini înalta ei chemare de diriguitoare a sufletelor, de mângăitoare a suferințelor, de propovăduitoare a adevărului, a virtuții și a nădejdei.

De aceea, Sire, rugăm pe M. V. să facă dreptate.

Dacă Capul Bisericeii noastre este vinovat, să fie judecat și osândit, dar judecat omenește și creștinește, iar nu sugrumat, cum nu se sugrumă nici făcătorii de rele.

Dacă este nevinovat, să se ridice după el învinuirile și hula.

Suntem, Sire,
ai Majestății Voastre
prea supuși și prea plecași servitori.